

Tikkebu dagen jeg ankom.

ET HALVT ÅR PÅ JAN MAYEN I 2022

Ex. JX/LB4MI
Helge Hopmark
 helge.hopmark@gmail.com

Inspirert av LA4RI Steinar sitt innlegg siste utgave av Amatørradio, så tenkte jeg at det var på tide å skrive litt om tiden min på Jan Mayen i for.

Hvordan havnet jeg her?

I 2020 fikk jeg tilsendt et tips fra LA5RIA Erling om en jobbutlysning på Jan Mayen på elektronikkavdelingen. Etter å ha hørt historier om andre som har reist rundt på ishavsoyene, bl.a. fra Erling og LA7DFA Per-Einar, så fristet et slik avbrekk veldig! Et slikt halvår ville kreve litt planlegging, siden jeg har en kontorjobb til vanlig i oljebransjen. Jeg sa derfor raskt ifra i 2020 på jobb at jeg kom til å bli borte i et halvt år i 2022. Svaret fra sjefen var at 2022 var så lenge til at det skulle gå helt fint, så da var det bare å komme i gang med planleggingen. XYL trodde nok først bare at dette var en av mine «gode ideer» som snart gikk over. Men hun støttet meg fullt ut da hun skjønnte at dette hadde jeg bestemt meg for. Ut mot høsten 2021 ble stillingene for sommerkon-

tigentene lagt ut, og jeg sendte inn søknad. Før jul 2021 kom jobbtilbudet – og hvilken lettelse, og glede! Dette hadde jeg lagt en del arbeid i å få til. Snart kom 28. mars 2022 og jeg satt på Gardermoen sammen med 18 likesinnede. To dager senere flyr vi opp til Jan Mayen. Det neste jeg ser av fastlandet er 5. oktober!

Kontakt med omverdenen

Ankomsten til Jan Mayen var i skinnende sol og vindstille, og bedre velkomst kunne en ikke be om. Etter en uke overlapp med vinterkontigenten, så drar Herculsen avgårde. Og tilbake står en gjeng svært spente nyankomne klare for å drifte leiren det neste halvåret. Neste båt med forsyninger kommer i juni, og neste fly først i august.

Meg, Helge.

August-flyene.

Jeg og Kuling.

Schiertzegga mot Kapp Wien.

Tåke med Beerenberg.

Livet på øyen er nok noe annerledes enn beskrevet i forrige utgave av *Amatørradio*. Spesielt at det nå er tilgang til internett der oppe via satellitt. Noe særlig båndbredde var det ikke å snakke om, men noen få megabit fordelt på 19 personer fungerte faktisk bra nok for å få med seg det som skjedde hjemme. Telefon er det på hver lugar, og for en radioamatør så har man også Tikkebu tilgjengelig!

Hverdagslivet/friluftslivet

Man kommer raskt inn i rutinen på øyen. Og har man først fått jobb her så har man gjerne en grei bakgrunn for å utføre arbeidet man er satt til, så dette går seg fort til. Men for mange

som reiser hit så er det ikke bare menneskene og variasjonen i arbeidet som lokker, men den magiske naturen. Det er vanskelig å forklare følelsen med friluftslivet på øyen. Det var en ufattelig frihet i å ta beina fatt rett ut fra leiren, og dra på korte nærturer – eller på overnattingsturer på hyttene eller med telt. For min del var dette en svært viktig faktor og motivator for hele oppholdet. Det er mang en aktivitet man kan ta seg til i leiren, og det må det jo være med tanke på vinterkontingenten. Men; naturen, fjellene, fuglelivet, og følelsen av å ha en øy helt for seg selv var ubeskrivelig. Fra de overvintrede havhestene i starten, til gradvis inntogget av 180.000 hekkende par! Det var

mang en stup-bombing fra sinte fugl som hadde lite ønske om å dele øyen med andre. Men ellers var fuglelivet en stor glede, og litt av en opplevelse!

Historie

Det spørsmålet jeg fikk ofte, og fremdeles får, er om det er isbjørn på Jan Mayen. Og dette er det for tiden ikke. Det er lite med drivis som legger seg rundt øyen, og da kommer ikke isbjørnen seg ut dit. Reven ble utryddet etter mye jakting fra 1900 og utover. Øyen har en rik historie fra hvalfangst, revefangst og selvsagt værvarslingen. Metrologisk institutt annekterte øyen i 1922 og 1929, og til slutt i 1930 ble øyen del av kongeriket Norge. I dag er det

17. mai i Tikkebu.

SSB fra Tikkebu.

Tikkebu.

Cyberforsvaret som drifter øyen. Jeg ble selv svært interessert i øyens rike historie, og tilbrakte mang en kveld på hytten «Frydenlund» ved å lese Susan Barr sin bok om Jan Mayen fra perm til perm.

Radioamatørlivet

Før jeg reiste opp hørte jeg rykter om at enda en radioamatør skulle opp sammen med meg. Humørsprederen og livsnnyteren LA7QY Rune og jeg var raskt ute med å inspisere Tikkebu etter vår ankomst, men det ble etter hvert jeg som benyttet meg mest av denne muligheten. Men noen eksklusive QSO-er fra JX7QY ble gjennomført fra radioamatørens «furtebu»; Tikkebu. Jeg hadde med meg en Icom 7300, og

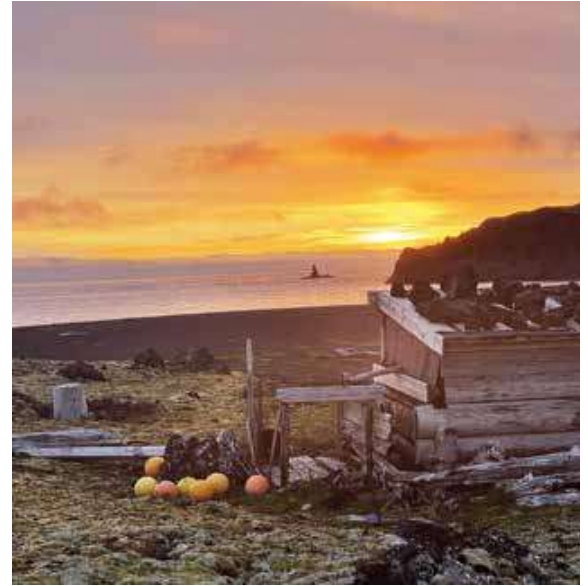
LA2US hadde lagt igjen en foldet-dipol som jeg brukte under hele oppholdet. Med unntak av på 6 meter hvor jeg brukte en dobbel bazooka-dipol.

Selv har jeg en «fersk» lisens fra slutten av 2018. Og i januar 2021 kom jeg på at jeg burde lært meg morse (jeg lover å skrive en egen artikkel om dette tema senere). Ved ankomst til Tikkebu så var det svært svette hender som sendte ut først CQ CQ DE JX/LB4MI på CW. Jeg hadde regnet med at dette skulle bli et sirkus uten like, og det stemte helt perfekt. Siste tiden før jeg reiste opp så øvde jeg mest med Pileup Runner-programmet på PC. Denne simulere pileup så godt, at det er vanskelig å

skille det fra de jeg opplevde der oppe. Jeg må innrømme at jeg hadde med meg en Winkeyer koblet til N1MM for å ta seg av mye av nøklingen, da jeg hadde mer enn nok med å sile ut kallesignaler og få de inn i loggen på PC-en. I starten klarte jeg å få 40-50 QSO-er i loggen før hodet kokte og lydene blandet seg til en grøt. Etterhvert utover sommeren så klarte jeg flere og flere QSO-er for hvert besøk i Tikkebu. Etter hvert begynte jeg stort sett pileupene med å sende selv med Bencher-nøkkel, for å så gå over til Winkeyer igjen når det ble litt for heftig. Men all dekoding ble gjort med ørene! Jeg tror det ble mellom 6-7 tusen CW-QSOer totalt. De morsomste var nok når det var åpning på 6M, da dette

Midnattsol på Sør-Jan.

Camp Margareth fra 1929.

Mot Maria Musch. Foto Olav Viksmo Slettan.

På vei til Vakta. Beerenberg bak.

var første gang jeg var på dette båndet. Jeg kan skjønne hvorfor 6 meter kalles «The Magic Band».

DQRM?

Med skrekk og gru har vi i de siste store DXpedisjoner sett hvordan DQRM («sabotasje» fra andre radioamatører/pirater) og alskens annen ugagn ødelegger for alle. Men dette opplevde jeg heldigvis aldri, og alle var svært forståelsesfulle for at jeg ikke var en dreven CW-operatør da jeg gjorde dette svært klart på QRZ-siden min. Jeg fikk mange fine e-poster og hilsninger fra operatører som heiet på meg, og takket for QSO-er – og dette var svært motiverende for å holde på. Noen få skeds ble det også tid til, og

det var også morsomt å hjelpe til å fylle noen (få) ledige båndslotter for den fine gjengen i LADX-group via medlems-chatten deres.

Det ble også noe SSB-aktivitet, men dessverre ikke så mye. Etterhvert fikk jeg satt opp FT8 i F/H og kjørt et par tusen digi-kontakter. Jeg driver ikke med FT8 selv, men jeg er svært positiv til ALL aktivitet på radio uansett – så det var fint jeg fikk også bidratt litt på denne mode.

QSL-kort

I mangel av å ha gjort klart QSL-kort, så sendte jeg nok nærmere 400 postkort fra Jan Mayen til hele verden. Her limte jeg på QSO-detaljene fra Clublog

(OQRS) på postkortet, og det ble et riktig så fint «midlertidig» QSL-kort med øyens poststempel og hilsen fra øyen. I ettertid har jeg trykket opp offisielle QSL-kort fra turen, for de som ønsker dette. De kan bestilles gratis (via byrå) på Clublog (OQRS), hvis du er i loggen.

Vær

Det er mye vær på Jan Mayen. Mye vær! Tåken ligger stort sett som et lokk over øyen hele sommeren, og det er i snitt litt over fire klarværsdager i året. Men vi erfarte raskt at tåken ofte lå rett over hodene våre. Tok man turen opp Borgdalen, og bikket over mot motsatt side av øyen – så var det nesten alltid bedre vær der. Der lå det også

Portabel fra Gamlemetten.

På toppen av Beerenberg.

Fra Camp Margareth.

Legendariske Stag Bar.

Hvalskjellett.

flotte hytter man kunne kose seg på. Med denne erfaringen, så ble nesten de fleste turene startet i tett tåke – og nesten alltid endte før eller siden opp i klarvær, og noen ganger sol og blå himmel. Man ble svært god på bruk av GPS, og helt avhengig av det i perioder. Når man ble mer komfortabel med naturen, og fikk orientert seg på øyen – så ble turene lengre og lengre. Og opplevelsene større og større vil jeg si.

Vulkan

Det var ingen aktivitet fra vulkanen da jeg var der. Det var jevnlig mindre jordskjelv, men jeg sov meg faktisk gjennom de største som kunne kjønes i leiren. Beerenberg med sine 2277 meter over havet er synlig fra hele øyen,

og mang en time ble tilbrakt med å se på den fra turer omkring på øyen. Litt før hjemreise så ble det et værvindu som gjorde at også jeg fikk sette mine ben oppe på vulkanen, etter en veldig lang tur opp! En utrolig avslutning på et friluftslivhalvår, og endelig se tilbake til sør-Jan på alle toppene en tidligere har vært på. En flott avslutning på et halvår fullt av opplevelser og moro!

Tilbakeblikk

Ville jeg reist til Jan Mayen igjen? Ja! Anbefaler jeg andre å gjøre det? Ja! Dette er ikke noe å tenke på. Har du en bakgrunn som passer til noen av stillingene der oppe, så følg med når de lyses ut hvert halvår. Her er stillinger som passer for mange. Også Metrologisk

institutt har to stillinger, som også lyses ut ca. samtidig. Du får et interessant arbeid, en ufattelig natur som du kan boltre deg i så mye du vil, du får være i den andre siden av pileupen og oppleve noe få radioamatører får oppleve, og selvsagt knytte bekjentskap med mange fantastiske mennesker som du trolig vil ha kontakt med resten av livet.

PS: Snart skal leiren oppgraderes, med foreløpig planlagt oppstart i 2025 og nytt bygg ferdig i 2026/27. Stasjonsbygget ble bygget på slutten av 1950-tallet og var ment skulle vare i 10 år ...! Men var et svært hyggelig hjem, som det har vært for så mange kontingenter før min. Hvis veggene i Stag Bar kunne snakke ... Takk for meg!